

Open Door Internationals
andra konferens är samlad i Stockholm. Dess problem tas upp i artiklarna om

Medborgarrätt, Ekonomisk demokrati för kvinnorna, Till Open Door International.

Skandinavien har ledningen
på den kvinnliga frigörelsekampens område, säger O. D. S:s ordförande **Chrystal Macmillan.**

Hagar Olsson
ger ett svar och gör ett uttalande om **Den revolutionära kvinnorörelsen — dess mål och medel.**

Internationalet och avrustningen
och 8 herrar i en rad åro två aktuella sammanställningar.

Bonderegeringen och storindustrin i Norge, en återblick av **Anna Halvorsen.**

Albert Londres bok om negrerna i de franska Afrikakolonierna anmäles i artikeln Ebenholtslandet
av **Pauline Hall.**

Ljungen, berättelse av **Ruth Tandental-Persson,** börjar införas i detta nummer av Tidevarvet.

Vad har hänt?

ETT HUNDRA TTIO SVENSKBYBOR ha fått sin önskan uppfyllt och rest hem. Händelsen har fått prägel av slutuppgörelse med äventyret. Avrensans gräddstämning påmind också föga om hitrensans fest. 135 bybor ha tidigare i smågrupper rest från Sverige, men 650 åro kvar. Vi ha ännu inte sett slutet.

ÅNARS AR KONGRESSER-NAS TID. Internationella folkskollärarmötets, barnrådgårdslärarnas, Unity History School's, en sammanslutning för fred och samförstånd. Även Landsorganisationsen har hållit kongress. Den slutade med övanta beslut: Arbetarrepresentanterna utgå ro arbetsfredsdelegationen, arbetsfredskonferensens av 1929 resultat. Delegationen har därmed upphört. Stor bestyrning och förvarning. Skall det inte längre vara samarbets? För arbetarsidans majoritet var samförståndet upphört med Ådalen.

MEN MÖREKONFLIKTEN AR LOST — som riktet i mer än två år — principstriden mellan bönder och lantarbetare om föringsrätt och bostäder för arbetarna. Uppgörelsen: föreningsrådet länmas okränk. Bostad för årsanställd skall vid inflyttandet vara snygg och hel. Etc. »Överkonfliktsens ofullkomlighet komma skärpigt att förämla uppörelsen» brav framdeles — skriver tidningen Lantarbetaren — men för tillfället är det i alla fall fred!

Under tiden har norska storkonflikten ytterligare utvidgats i det riksstämmandets förslag till uppörelse förkastats av norska L. O.

Ueckvanten

Medborgarrätt.

När man måndagen den 17 dennes såg ett flertal utländska flaggor vaja på Norrbro, undrade man ett ögonblick, om den svenska huvudstadens hövlighet och utveckling verkligen nått en sådan höjd, att den hyllade Open Doors konferens med denna äresbevisning. Men färgerna stämde inte riktigt — och så upplystes det att flaggorna gällde en mera ofarlig förening.

Den politiska kvinnliga medborgarrätten är genomförd i ett stort antal länder, men Open Door-rörelsen har sett att den måste vara förbunden med ekonomisk medborgarrätt för att bli effektiv. Det är kort sagt vad Open Door menar. Och under den tid vi haft vår s. k. rösträtt i Sverige ha vi nog erfarit att så är förhållandet. Den politiska rösträtten utan självständighet blir av intet värde och får fordras en viss grad av ekonomisk frigörelse för att vinna självständighet.

Det är därför minst sagt förvånande att bemärka den socialdemokratiska pressens ställningstagande gentemot Open Door. Där hade man kunnat vänta förståelse för demokratiska idéer. Medan den borgerliga pressen under sådaga uppgifter döljer sitt sannolika ogillande, framträda både Morgonbris, Socialdemokratiska Kvinnoförbundet och Socialdemokraternas med angrepp, som åro ägnade att väcka undran. Det är att beklaga

att vår värderade kollega Morgonbris under titeln »Feministerna hålla internationell kongress», icke endast riktar en skarp kritik mot Open Door, utan samtidigt också begagnar tillfället att attackera de s. k. feministiska kvinnorna. Den misstro, som här uttalas mot dem och som utnyttjar i påståendet att de städe följt sin borgerliga inställning när prästningarna kommit, må lätt kunna tillbakavisas med t. ex. Frisinnades Kvinnors Riksförbunds kamp emot borgerlig samling. Tidevarvets politik m. E. Ej heller må det goda samarbete, som äger rum oss emellan kunna förnekas.

Vad beträffar Socialdemokraterns ärs rubrik »Open Door ger arbetsgivarna goda handtag» ett billigt och kanske brukbart men därför icke riktigt sätt att försöka skrämna kvinnorna för en i de manliga medlemmarnas ögon misslaglig rörelse. Dock är det hela kanske inte fullt så enkelt avfärdat som Socialdemokratern tror, ty, som det heter i den gamla folksågen: »Tunga talar och sanning svarar på Domedag.»

Och Open Doors sanning skall ej kunna nedstytas, det må taga tio-tal eller hundratal år. Den skall en gång komma till sin rätt. Då är den kvinnliga medborgarrätten förverkligad.

Elisabeth Tamm.

Den revolutionära kvinnosaken — dess mål och medel.

AV HAGAR OLSSON.

Av inläggen i diskussionen att döma är den åsikten förhållandevis att en revolutionär tillspetsning av kvinnökönets kamp är oomtvärad. Intressegränser går icke mellan könen, säger man, kampen kommer icke att stå mellan kvinnor och män, utan mellan radikala och reaktionära, mellan traditionen och den nya livsvisnen.

Detta vill väl ingen bestrida. Den avgörande kampen kommer att stå mellan de reaktionära och de utvecklingsfrämjande makterna. Då jag proklamerat revolutionär könskamp, har jag gjort det, emedan den synes mig vara den nödvändiga förutsättningen för de radikala krafternas seger. En passiv kvinnomassa, som inte är medveten om sitt eget köns livsideal och livsintressen och inte tror på sitt köns sociala och politiska mission, verkar bromsande på utvecklingen och hindrar förverkligandet av nya livsformer. Den kan utnyttjas för vilka syften som helst och utgör därför en ständig fara.

Dess uttryckande kan endast betydelsefullt tillskott av radikal kraft i samhällslivet.

För att diskussionen inte skall bli en tvist om påvens skägg, måste man först och främst göra klart för sig, vad uttrycket »revolutionär könskamp» innebär. Dessa två ord sygnas ha gett anledning till de flesta missförstånden.

K Ö N S K A M P i den mening jag använt ordet — som en motsvarighet till »klasskamp» — betyder ingalunda ett proklamerande av kamp på liv och död mellan könen. Det betyder helt enkelt det undertryckta könets kamp för sin fullmyndighet. De som talar så vackert om att män och kvinnor måste föra en gemensam kamp, bundna för det faktum, att *gemenskap, i kampen såväl som i samlivet, kan uppstå endast mellan likställda.* Så länge det manliga könet som grupp — jag talar inte om de enskilda individerna — intar en ställning av härskarer.

(Forts. å sid. 6.)

Handskar

Bäst och billigast
»HANDSKEN»
Birgerjarlgatan 3

Villaspekulanter

Vid köp av villa i Appeltviken, Ålsten, Nackeby. Småstadstullen eller annat samhälle, vänd Eder med förtroende till oss
BALDERS FASTIGHETSBYRÅ
Höglandstorget 10, Ålsten
Telefon: Ålsten 1000 & 1100

Skandinavien har ledningen.

Open Door Internationals ordförande uttalar sig för Tidevarvet.

Miss Chrystal Macmillan.

— Vi anse det särskilt värdefullt att Open Door Internationals konferens fick förläggas till Sverige, säger dess ställiga ordförande, miss Macmillan, i ett samtal med Tidevarvet. Eftersom de svenska kvinnorna, liksom alla de skandinaviska ländernas kvinnor, alltid målmedvetet gått i spetsen för arbetet på kvinnans frigörelse.

Den kvinnliga självständigheten på arbetsmarknaden hotas för närvarande av en överhängande fara: den internationella arbetsorganisationen i Genève, som gör sig hörd över hela världen med sina uppmaningar: ratificera, ratificera. De skandinaviska länderna ha hållit stånd och hittills vägrat att ratificera de mest ödesdigra av Arbetsbyråns konventioner, nämligen om nattarbetsförbud för kvinnor samt förbud för kvinnor att arbeta viss tid före och efter barnsödd. Det är rätten att själv bestämma i dessa frågor, som skiljer den fria människans ställning från slavens och betydelsen av de skandinaviska ländernas motstånd kan inte nog uppskattas.

— Om Sverige också på sin tid ratificerade Bernkonventionen, förtämler miss Macmillan, har det ändå möjligheter att genom att fortsätta de kraftiga protester, som komma fram från olika håll vid tiden för konventionens antagande och senare, både bli av med konventionen och förhindra en utvidgning av förbuden.

Sverige har hävdats sin ställning som ett framsträlvande land på denna punkt. Det vore också förfärligt om de radikala länderna skulle ge vika och ratificera, ty det skulle betydelsefullt öka makt för arbetsbyrån gentemot de mera efterblivna länderna.

Vi ha nu våra ögon fäst på Skandinavien, säger miss Macmillan till slut, och vänta hjälp och ledning därifrån. Inte i riktning bakåt utan fram mot kvinnornas fulla självständighet och frihet som arbetare.

Gustaf II Adolf.

»Gustaf Adolf dog inte för Riksföreningen för svenskhets bevarandes. Så lydde en underbar sats som mitt föga råkade fånga i en tidning. Den befinns vid närmare eftersyn utgåro en replik i en tvist om vilken av två parter som skulle få utnyttja Gustaf Adolfs död för insamlingsändamål. En statskyrkopastor i en stad, som är begåvad med katolskt kapell och präst samt katolska konviter, hade lanserat planen att använda det stundande 300-årsminnet av hjältekonungens död till att samla medel för en protestantisk offensiv mot Rom. »En intressant, öppen och ärlig upplysningssamhet» som orden följde i all sin glans. Riksföreningen för svenskhets bevarande i utlandet såg i denna plan ett hot mot sina förhoppningar på 300-årsminnet, och så uppstod tvisten.

Vem som segrar är icke så viktigt. Förresten är väl Gustaf Adolf efter 300 år fri för vem som helst att exploatera ekonomiskt, alldeles som de klassiska författarna.

Men det är inte betydelsefullt att 1932 av alla år är det då vi skola fira Gustaf Adolfsminnet. Ty man kan vara viss på att han kommer att dras med in i våra politiska meningstutbyten. Och man kan liksom vara viss om, att han kommer att lägga beslag på en god del av svensktanens intresse, organisationsförmåga, uppfinningsrikedom, entusiasm, tid och pengar.

Att vi inte utan vidare kunna gilla förebild 300-årsdagen av slaget vid Lützen, det säger sig självt. Där slutade ett äventyr i stor stil, där föll en man som sprängt våra tränga gränser och fört oss ut på den världshistoriska arenan.

Frågan är bara hur vi skola fira den dagen. Svenskarna åro ju experter på historiska fackeltag och tabeller, liksom på begravningar och Andrés dagbok. Man riskerar endast ett fel på ceremonielatt: det blir för stärbetet, för bråkande och storsvank. Det är fara för att det åter kommer att demonstrera den böhjelse att fly till det glömska förlutna, som är typiskt för alla med sig själva och nuet missnöjda.

Det finns också i Sverige aktivt inriktade människor, för vilka det står klart att ett sådant minne som Gustaf Adolfs död skall man fira med att rycka upp sig till handling eller också inte alls. Men de åro delade i åtminstone två grupper, som endast ha en smula temperamentgemensamt, ej mer.

Det ligger rätt nära till hands att uppvisa Gustaf Adolfs anda genom att söka fira en så kallad östersjöpolitik. Resultatet av Sveriges ingripande i 30-åriga kriget blev ju världsligt sett ett svenskt Östersjöväldande som det kostade oss oändliga offer att försvara och förlora. Men en Östersjöpolitik av 1932, byggd på Gustaf Adolfs tradition, skäde djupare sett inte lika Gustaf Adolfs politik. Ty dess märke var att djävt och genialt fatta var den nya bräunpunkten i historien låg, vad frågan gällde, och så driva svenskarna rakt in i centrum för det stora avgörandet.

Ett nytt svenskt initiativ måste vara lika nytt som Gustaf Adolfs, lika djävt och lika fantastiskt övanta. Vi få icke utgå från att vi moderna människor åro en såld att entusiasmeras, våga, offer, följa en äppel. Vad det gäller är att äppellen skall få sin mark, autoritativa utformning. När det har skett, kan det hända att de svenskar som ålaka friheten och framtiden högre än allt annat, spränga gränserna och kasta sig in där striden står betast. Det världshistoriska avgörandet av i dag gäller att vrida utvecklingen ur krigs- och rustningspolitikens spår in på nya banor. Att där gör en insats och sätta ett exempel, det vore lika farligt och förfult som det var för Sverige att kasta sig in i kriget mot kejsaren för 300 år sedan.

Devinez.

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:
Elin Wägnér,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorie Hermelin.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Svansplan 1-3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. A. Andén.
Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund
Herkelegatan 14 (f. d. L. A. Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familj- och arvskor,
Boutredningar och testamenter, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förklaringar.

S:t Görans Begravningsbyrå

Jenny Larsson
FLEMINGGATAN 60.
Tel. K. 47 24
Ombesörjer allt vid dödsfall.
Eldbegängelser. Balsameringar.

Frälsningsarméns
Alkoholisthem

Kurörs
(Ansluter statsläro)

Tryd timmars dagbättre från Sthlm
Ett komplett och övriga handlingar ständas från
Socialsekreteraren, Ostermanns 24, Stockholm.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 * Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 * " " 75 37
GOTGATAN 52 * " " 353 09

Davidsons möbler

St. Eriksplan 15
talar för sig själva
i stil som kvalitet.

Reklam för utställning
i 3 utställningar.
DAVIDSON på Norr.

WEIMARSKS
gymnastik, bad,
massage.
Regeringsg. 28. Tel. N. 83 38

Eldbegängelsen

viner med varje dag eriksmånen i alla vidare kretsar
som den bästa formen för försäljningen av de
avlidna slott. Närmare upplysningar om eldbegängelsen
sändas angiftnär till
Svenska Eldbegängelseföreningen
(S. E. F.) Stockholmsavdelningen Bygga,
Svansplan 25, 2 tr. (910),
vid personligt besök eller på telefon till 22 80,
vardagar kl. 10-4. Lördagar och helgdagar
kl. 10-2.
Inträdesavgiften är 10 kr i begagningsklassen
inklusive 5 kr. För andra 10 kr.
Arvsavgift förkommer inte.
Föringsning sig egen tillstånd utgående, ombehörig
för alla eldbegängelseövningar. Sändes franco.
Kr. 1:50 per betalt.

Anlita vid dödsfall
**A.-B. BEGRÄVNINGSG-
STERBHUSTRÄN**
v. dir. Erik Hagström, Appelpviken.
Allt för begravnings- o. boutredningar.
Sv. Eldbegängelseföreningens ombud.
Ring vid dödsfall blott upp S. 27 22
(eller alltifrån Appelpviken 614)
Bil till förförande. Kontor o. utställn.
BORGAREGATAN 6.

Den 22 Aug. 1931.

Till Open Door
International.

Det är jämnt tio år sedan de svenska kvinnorna för första gången utövade sin politiska rätt. Detta tioårsminne sammanfaller med den kongress som öppnar dörrens internationella nu håller i Stockholm. Det finnes ett samband mellan de tio årens erfarenheter och den nya målsättning för kvinnörelsen som denna kongress definierat och fastslagit med en tydlighet ingen kan missta sig på.

Den lösen som kvinnörelsen i sitt andra skede utgivit heter: Rätt till arbete! Målet har formats av den härda nödvändigheten under händerna erfarenheter. Vi veta nu att rösträtt var icke nog. Vi veta att kvinnorna måste hålla och utvidga sin ställning på arbetsmarknaden för att skaffa sig den plattform, varifrån de kunna öva ett bestämmande inflytande i samhället. Vi veta att för att nå detta mål behövs det att planlägga en taktik och samlas kring den. Detta icke minst därför att motståndet mot den öppna dörren hämtar sina impulser ur mycket blandade motiv. En årlig vilja att skydda kvinnorna är sammanvinnad med egoistiska önskaningar att bli med en konkurrent, och tillsammans låda dessa motiv en svår kombination.

Det är därför att de lärt läxan, som de efter rösträttssegeren hemförlovade truppena lystrat till kallelsen att samlas igen. Det första ropet på samling kom från den anglosaxiska kvinnörelsen, som är hävdade sin ledande ställning. England har också givit den nya internationella dess ordförande, Chrystal Macmillan. Samman med en talrik delegation, inom vilken befinner sig den engelska moderföreningens ordförande, Elizabeth Abbott, har hon kommit till Stockholm, där vi hälsa henne välkommen.

I Skandinavien finnes sedan gammalt ett ihärdigt motstånd mot den form av beskydd för industriens kvinnor och mödrar som består av arbetsförbud. Danmarks kvinnor har lyckats bäst i att tillbakakalla alla sådana försök till särslagstiftning. I Sverige ha vi icke varit lika lyckliga, och här finnes också olika nyanser

Konstnärliga Mattor

och
minnessaker
POLSK HEMSLÖJD
Norrlandsgatan 28-30

Ida Norman = Skomagasinet

Humlegårdsgatan 6 * Tel. 786 15

Rekommenderas

REPARATIONER UTFÖRAS

REELA
VAROR

Vid uppvisandet av denna
annons tillämnas 5 % rabatt

LÅGA
PRISER

To the Open Door International.

Exactly ten years have passed since the Swedish women exercised for the first time their right to vote. This decennial anniversary coincides with the congress which is now being held by the Open Door International in Stockholm. There is a connection between the experiences of the last ten years and the fact that this congress states the goals of the women's movement in a new and unmistakable fashion.

The slogan of the women's movement in its second phase is »The Right To Works». This slogan has grown out of stern necessity and hardening experiences. We know now that »the right to vote» was not enough. We know that women must not only maintain, but also better, their position in the labor market in order that they may be able to exert a reasonable influence upon society. We see that to attain this object it is necessary to work out a plan of action and then concentrate upon it, the more so because the opposition to the policy of the Open Door springs from very mixed motives. An honest will to protect the women is bound up with selfish wishes to get rid of competitors and this combination of motives is difficult to deal with.

The troops disbanded after the franchise victory have now discovered that that was only the beginning and have therefore responded to the call to gather once more. The first call for rallying came from the Anglo-Saxon women, who have again demonstrated their leading position. England has also given the new International its leader, Chrystal Macmillan. She has now come to Stockholm with a numerous delegation which includes Elizabeth Abbott, the leader of the English parent association, and we extend to them our cordial welcome.

In the Scandinavian countries there has been for a very long time a persistent opposition to that form of »protection» of industrial women workers and mothers which consists in the prohibition of work. Danish women have been the most success-

ful in defeating all attempts at restrictive legislation. We in Sweden have not been equally fortunate and among the women of our country there exist differences of opinion. But we make bold to say that in and behind the Swedish group of the O. D. I., led by Ingeborg Walin, there is a strong demand for an equal right to work. The sentiment of this group may be expressed in the words in which Kerstin Hesselgren once formulated her view: »Protective legislation should be based upon the nature of the work and not upon the sex of the worker.»

Tidevarvet har under hela sin bana efter bästa förmåga trätt i för kvinnornas rätt till arbete såsom basen för den samhälleliga insatsen. Vi övga därför nu uttrycka vår glädje över att kvinnörelsens andra internationella samlats till arbete och överläggning i Stockholm.

Tidevarvet has always to the best of its ability stood for women's right to work as the foundation for their contribution to public life. We wish therefore to express our gratification in seeing the second International of the women's movement assembled for work and discussion in Stockholm.

Tidevarvet has always to the best of its ability stood for women's right to work as the foundation for their contribution to public life. We wish therefore to express our gratification in seeing the second International of the women's movement assembled for work and discussion in Stockholm.

8 herrar i en rad.

För lite sedan förekom i pressen porträtt av 8 herrar i en rad. Säg man efter vilka de voro som suttu så broderligt samman, fann man att det var spetsarna inom våra politiska partier. Denna gemensamma förövning kom sig av att de blivit inkallade att bilda en parlamentarisk delegation att tillsammans med regeringen förbereda vårt deltagande i 1932 års avrustningskonferens.

När man ser Lindman och P. A. Hansson skuldra vid skulderna med Hjalmar Hammarskjöld, Eliel Löfgren, Sandler, K. G. Westman, Nils Wohlin och Allan Vougt, undrar man helt naturligt hur den avrustnings-ståndpunkt skall se ut, som de skola förbereda samman med C. G. Ekman och bära med sig till Genève. Här äro dock gamla motståndare från många försvarsdebatter förenade — om vad? Till en början om att Sverige icke kan och bör i Genève anmäla något beslut att självständigt avrusta. »Ingen av dem som föruttråda den självständiga avrustning-

Trygghet

när Ni genom

Folket

och

Samarbete

Kooperationens

försäkringsanstalter

Debattera omkring
Den öppna dörren

följas bäst i

Tidevarvet

Vid prenumeration genast erhållas alla nummer för augusti. Pris till årets slut

Kr. 2:50

Insänd avgiften på postgiroblankett, som erhålles vid varje postkontor.

Postgironummer 1544

TIDEVARVETS exp.
STOCKHOLM 2

gens ståndpunkt är invald i kommissionen. Här går vattendelarna, här går gränsen för möjligheterna till samarbete.

Nu ha de intresserade och ivriga i anden fått besked på vad det officiella Sverige skulle ta för ståndpunkt. Icke direkt, men på utestulningens väg. Allt vad som hittills sagts och gjorts officiellt visar här på att Sverige ännar föra den politiken att se hur långt man kommer i Genève, och sen undan för undan fatta ställning till de frågor som andra lägga upp, de siffror som andra försöka plocka in på de ställen i förslaget där du nu står ett x. Det är byråsäm hållning, för många av oss alltiför byggas. Vi förstärkt så vida det icke kommer ny fart i leken genom snabba förändringar i världslaget, till exempel en socialdemokratisk valseger i Frankrike under konferensens lopp, så kommer Sverige när det kallas att redögöra för sig att åberopa sig på sin nedrustning av 1925 och försöka att få stanna där.

Argumentet för att utesluta avrustarna från deltagande i arbetet är så barnsligt, så man nästan skäms för deras räkning som inte kunnat hitta på något bättre. Ty det är ju självklart att de som »vilja arbeta på Sveriges avrustning som ett led i den internationella avrustningen» — citat ur Frisinnade Kvinnors Katrineholmsresolution av 1924 — de ha det allra största intresse av vad som sker på en konferens där varje land skall deklarerat sin ståndpunkt till avrustning.

Man har lämnat den självständiga avrustningens stora skar utrepresentation, men döma dem till överksamhet kan man ej. Även i Sverige blir det val under konferens-året!

Ekonomisk demokrati för kvinnorna.

Det var en ganska representativ församling, som på måndags hälsades välkommen till Open Doors andra konferens på Strand Hotell i Stockholm, av den internationella sammanslutningens ordförande, miss Christyng Macmillan. Tio länder hade sänd delegater. Däribland voro de tre energiska engelskorna Elizabeth Abbott, Winifred Le Sueur och Edith Rodgers, den sistnämnda ledare för Open Doors byrå i Genève. Tyskland representerades av Gertrud Baer, en vacker och målmedveten yng kvinna med strålande ögon, ensam om sitt språk på konferensen men tydligt väl införstått i de krävande frågorna. Från Finland kom Tyra von Beetzén-Ostman, från Belgien Louise de Craene van Duuren och bland de danska representanterna voro Julie Arenholt och Anna Westergaard, som bakom sig ha en erkänt livligt och intresserad grupp. Den aabne Dyr i Danmark. Vid miss Macmillan's sida på tribunen satt också den svenska Open Door-gruppens ordförande, Ingeborg Walin. Sammanlagt voro deltagarna omkring 150, därav kanske hälften från främmande länder, t. o. m. så fjärran som U. S. A. och Nya Syd Wales.

Open Door-rörelsens framskridande, sålunda avspeglad i deltagarnas antal och fördelning på skilda länder underströks af miss Macmillan i hennes hälsningstal. Hon framhöll det intresse som visats Open Doors representeranter i Genève och av pressen och sade att fördomande och löje är stadier, som alla nya rörelser måste genomgå och i alla händelser bättre än likgiltighet. För övrigt tycks Open Door i stort sett ha lämnat löjets stadium bakom sig och mötes av saklighet och allvar i diskussionerna över hela världen. Det starkaste motståndet har Open Door mött — utom från Internationalen i Genève — från fackföreningsrörelsens sida. Emellertid kunna kvinnornas åsikter inom denna sällan eller aldrig göra sig hörda, eftersom inga kvinnliga störganisationer finnas, som kunna uttrycka en kvinnoopinion, oberoende av människens. Där kvinnornas mening kommer fram, sammanfaller den emellertid inte sällan med Open Doors strävanden.

De olika ländernas rapporter gävo en mycket klar bild av en ung rörelse, som med dödsförakt och häförelse kämpar sig fram mot ljuset.

Penningbrist och överansträngning, små tränga expeditionslökalor och skriande rop efter en maskinskrivare, de tusen och en provosterna, som varje rörelse prövat på, äro ännu i rikt mått des erfarenheter.

De första mötesdagarna upptogs huvudsakligen av förhandlingar omkring de resolutioner på olika punkter, som O. D. I. vill sätta in som motattacker mot Arbetsbyråns maktsträvan gentemot kvinnorna.

Där är t. ex. kvinnorna i jordbruksarbetet. Deras ställning har gjorts till föremål för arbetsbyråns uppmärksamhet i ett memorandum angående den rådande depressionen. Byrån uttalar där att det är tänkbart att depressionens resultat kommer att bli antingen kvinnornas — »svissa arbetares» — avslängning från jordbruksarbetet eller också en övergång till familjelönsystem för lantarbetarnas räkning.

Arbetsbyrån har vidare utfärdat en rekommendation med förslag om viss begränsning av arbetstiden i jordbruket, när det gäller kvinnor. Mot detta protesterar Open Door. Den fördrar samma rätt för jordbruksarbetande kvinnor som för kvinnorna i industri och andra yrken, samma rätt för kvinnorna inom jordbruket som för männen.

Lönefrågan tog en ganska stor del av den andra konferensdagens tid i anspråk. Centralstyrelsens förslag till uttalanden från dess Genève-möte i våras diskuteras och be-lystas från de olika ländernas erfarenheter. Man enades om de resolutionsförslag som kräva samma tillfälle till utbildning, tillgång till kurs och examina och rätt till platser för kvinnor som för män, samma löner för samma arbete inom statliga och kommunala tjänster, full självständighet ifråga om rätt att ta emot och bestämma över avlöningen, med andra ord fullständig genomförd ekonomisk demokrati i det nuvarande, till kvinnornas nackdel odemokratiska systemet.

Sålunda lades under de första dagarna grunden för förhandlingarna genom vad man kan kalla en behandling av Open Doors program, i dess förhållande till praktiska aktuella företeelser på arbetsmarknaden.

Moderaskapsskyddet och nattarbetet komna nu att få sin särskilda granskning under loppet av de närmaste dagarna.

Internationalen och avrustningen.

Den andra Internationalen har på kongress i Wien talat i kraftiga vändningar för fred och framlat ett program på vad arbetarvärlden fordrar av konferensen. Det är ett mycket bra program som går i linje med det vilket olika pacifistiska organisationer, en efter en offentliggjort, senast lord Cecil. Man kan gott säga att fordringarna på vad som skall åstadkommas första avrustningsstapen börja städa sig. Så att det bör bli ganska lätt att snart formulera i punkter vad det är som pacifismen över hela världen begär för år 1932 som minimikrav.

Det är nedskärning av trupper, vapen, utgifter för land- och sjöstridskrafter, samt för luftkriget med tillhörande gaskrig absolut förbud tillkomma med internationalisering och kontroll över civilflyget.

Felet med denna resolution från Wien är, att där saknas ett beslut om aktion för att tvinga fram genomförandet av en så kraftig nedrustning. Där står att om konferensen 1932 uppkjutes eller icke leder till konkreta och betydande resultat, så kommer arbetarklassen att konstatera ett misslyckande, dra sina slutsatser och bestämma sin aktion. Men som man kan förutse ett sådant misslyckande, för så vitt inte massorna driver på innan, så hade det varit lika bra att, som Independent Labour Party ville, så gott först som sist dra sina slutsatser och bestämma sin aktion.

Internationalen har fattat så många resolutioner i så många år, så att bara med dem skrämmar den inga tredskande borgerliga politikerna.

Man förstår att försvarsvännerna av gamla stammet skola tycka att det är sorgliga tider, när icke ens något så legitimt som en luftvärnsövning över Stockholm kan få förging till »hysteriska protester från pacifisterna». För vår del få vi säga, att vi skulle gärna finna oss i en repetition av ett luftanfall över Stockholm och vad det kan ha med sig av störd nattro, om vi sedan bara befinge veta helt sanningen om de erfarenheter som göras därunder. Sanningen är bra att se i viotåg. Kanske lägges vederbörande också erfarenheterna på bordet. Men tidigare erfarenheter har gett oss anledning till frukta att resultaten komma att läggas fram så, att stockholmarna få en upprekning till besinnande av lägets allvar men samtidigt så

Bonderegeringen och storindustrin i Norge.

Två stora stridsfrågor ha under året skakat Norge; Den våldiga arbetskonflikten, som i dagarna ytterligare tillspetsats, tycks ännu vara löst ifrån sin lösning. Koncessionslivet mellan margarinstruets och regeringen, som medförde ministären Mowinckels fall, blev avgjord under juli månad. Härnedan ger Anne Halvorsen en sammanfattande återblick över stridens förlopp.

Ved siden av arbeidskonflikten er det koncessjonssaken som nu i over et år har optatt interessen her i Norge.

Koncessjonstridens innebörd.

Koncessjonssaken berører jo et av største spørsmål inden det økonomiske liv. Her står to syn mot hinanden: angsten for at trustens penge- og organisationsmakt skal knuse det private og nasjonale foreningsliv og gjøre sig till herrer i landet, og troen på at det er bedre å holde sig villt vens med trusten ved å gi koncesjon under visse betingelser, d. v. s. sette den under kontroll og gjøre den til landets tjener, enn å fore krig mot den.

Saken her gjalt koncesjon på en sammenlutning av de 2 store fabriker Lilleborg og De No Fa (De norske fabriker). Lilleborgs olje- og såpefabrikker er et helt norsk selskap; av De No Fa er den ene halvpart norsk, den anden tilhører Unilever og sammen eier disse to jollejollen A/S Kongsten ved Fredrikstad.

Den veldige internasjonale margarin- og såpestrut Unilever sies å eie 75 procent av den europeiske margarinproduksjon, heri innefattet ca. 1/3 av den norske. Foruten å være herre over 80 procent av Koproalgen (vegetabilisk olje) i verden, er den også den viktigste kjøper av halvølen. Da Lilleborg råder over råstoffproduksjonen for Koproalgen i Norge, vilde det bety en utvidelse av trustens makt, hvis den nevnte sammenslutning kom istand.

Fjølarsregeringens villkor.

Den norske lov tillater ikke en utlending å eie mer enn 50 procent av

mycken tröst och uppmanan som behövs, för att de skola ty sig till luftvärnet som en trygghet mot en fara. Och då har just det hänt som icke bör då hända, som är det farliga av allt: luftkrig och gaskrig trubbas av till en självfallan, undvikligt företeelse, mot vilken man rustar sig, för vilken man inrättar sig.

»Icke ens gaskriget behöves ses alldeles i grått som det stod i en veckotidning härom dagen.

TEOFANI FINE av den af alla importerade cigarett med rik smak, emedan den i pris och i kvalitet bäst passar alla. 20 st. kr. 1.50.

A. B. Tobakshuset
Strandvägen 1, Stockholm. Tel. O. 2354

aksjekapitalen i norsk bedrift uten koncesjon, derfor skole De No Fa om sålån våren 1930 for sin sammenslutning, d. v. s. kjøp av Lilleborgs aksjer. Mowinckels regering ga i juli iforveit koncesjon på de nødvendige aksjeutvidelser og eiendomsforhvelser som stod i forbindelse med De No Fa's og Lilleborgs avtale med margarinstruets, dog under visse betingelser. Der skulle blandt andet oprettes en salgscentral, og der skulde lages en indenlandsk trust, hvori den utenlandske trust måtte være deltager, hvorved en viss begrenning av trustens makt var oppnådd inden margarinproduksjonen. Derimot var den indenlandske såpeproduksjon ikke sikret noen rettigheter som kunde begrenste trustens ekspansjon på dette område. Noget som regjeringen blev sterkt kritiseret for under stortingsdebatten. Desuten forpliktet trusten sig til å holde full drift igang ved De No Fa, som nu kun går med 1/2 drift.

I trustens andragende forekom også et forlangende om forhørdingskjendelse av oppkjøp av de norske produksjonskvoter, men dette blev utenstendig avvist av trustkontrollrådet, da det stemte mot norsk lov. Trusten vilde da på sin side ikke underkriker margarinoverenskomsten, og de norske forhandlere ammoned så regjeringen om ikke å gi koncesjon. Dette foretog hösten 1930. Senere foreslog regjeringen at trustloven burde endres av hensyn til den norske margarinindustri. Så måtte saken bero til neste år, da regjeringen ønsket den forelagt stortingen.

Trustmargarin mot trustfri margarin.

Imens opstod der uenighet mellem margarinfabrikkerne. Av 40 fabrikker hadde 32 underrettet overenskomsten, hvorav enkelte senere meldte sig ut for bundet; de andre hadde sine betenkligheter helt fra begyndelsen av, og blandt disse hørte de kooperative fabriker med over hundre tusener medlemmer bak sig; desuten var nye fabriker under anlegg. Kampen vilde således bli fört enten av samtlige norske fabriker mot en utenlandsk trust eller av en norsk- og utenlandsk trust mot de utenstoerstaende fabriker — trustmargarin mot trustfri margarin.

Valoljeproduktionen ökas och vällar oro.

Hertli kommer halvfasten som er en meget værdifull näringsgren

V I S T Å T I L L T J Ä N S T

Ateljé myran
Modeskola
Biblioteksgatan 12, 4 tr., hiss
Telefon 94 38
Kursen på längre eller kortare tid i all slags sömmad. Kursen börjar den 1:a september.

Barnens apitit
och kräfter stärkas snabbt med Järnmedicinen **IDOZAN**
Sått af Läkaren, Helsingfors, Finland. 16 x 16 kvadr.

BORDSVATTEN
Drick **Ramlösa**
Vårt lands enda naturligt alkaliska vatten

BRYGGERIER
Måltidsdrikt
— Det bästa
Pröva det! Begär det hos Eder varuleverantör, eller ring **KUNGHOLMS BRYGGERIET**
Kb. 69 12 — Automatl. 30-69 12.

FÄRG- OCH SJUKVÅRDSAFFÄR
H. G. Gustafsons Färghandel
Gornsgatan 100 (hållplats Rigvgävan)
Söder 318 68 — Söder 148 45.
Stor sortering i sjukvårdsartiklar.
Fällaler:
Folkungsgatan 140 — Erstagatan 23
Brännkyrkagatan 96.

FORGYLLERI
Ph. Kjellberg
Förgylleri och Ramverksstad.
Norra Smedjegatan 34. Tel. N. 17-87.
Omförgyllningar och reparationer av såväl Kamar som Möbler.
Innangring. Handskurns, patinerade ramar. Billiga utställningsramar.

HOTELL
Hotell o. Pensionat Esplanade
Blanchegatan 3, Stockholm.
Telefon Norn 3215 (total)
FREDRIKSHOVENS PENSIONAT
Fredrikshovsgatan 30. Tel. 739 18, 739 34.
Iven **Hällögårdens pensionat, Skärreåttan**
Tel. Skärreåttan 4. REKOMMENDERAS.
Modern, trevliga rum • Billiga prisar.
The ANNA FAHLESTROM

Luchs' Reklamhoffe

MASKINMÄRKNING
Har Ni märkt?
Maskinmärkning, hålslipning, plöstering, knapphåll, stoppning och fällning av duktyger utföres väl.
Ellin Madons Märkningsställe.
H. K. H. Ringvägen 110, Helsingfors.
14 Helsingborg, inv. Brändöströg. Tel. N. 11825.

SKYLTLAR och SKYLSTÄLL
SKYLTLAR alla slag. **Ljusreklam.**
Modern Skyltdockor.
Batfiskinredningar, Skyltställ.
A.-B. Svenska Reklam- & Skyltfabriken
Åtalgatan 5, Stockholm. Tel. N. 354-45

SLIPERI
KNUT SUNDSTRÖMS SLIPERI
ODENGATAN 36. Tel.: Norr 220-62.
Utför all slags slipning.
Förtenning emottages. Reparationer av lås och nycklar m. m.
Arbetet utföres noggrant o. till billiga priser.

TAPTETSERARE
Omstoppning av möbler
och madrasser, mattpluggning utföres väl och billigt.
H. R. JOHNSON, Döbelsgatan 21
Telefon 31 05

TRIKÅFFÄR
TRIKÅBODEN
ELLA ANDERSSON
7 BORGMASTAREGATAN 7
Tel. Sö. 399 38.
Trikånderkläder, Sybehör, Strumpor, Handskar, Vantar m. m.

Z. E. A.
ZETTERGREN'S ELEKTR. AFFÄR
Björgerjarlgatan 105 • Vid Frejgatan
Tel. Vasa 186 58.
Allt för det elektriska — Dammsugare och golvbarnare utlyras.
RADIO • FOTO • GRAMMOFONER • SKIVOR

Gymna
Tidevarvets
anonsörer!

Ebenholtslandet.

Från Paris skriver man till höger och vänster om kolonialutställningens utflyttning på de nya moder-erna. Antikvarier brukar vara pydda med bilder av utställningens färgade gåster i galasrätt och full krigsmålning, men det är väl inte så alldeles säkert att dessa frömla väntade utställningsföremål från Indo-Kina och andra fjärran nejder är fulla medvetna om sin världshistoriska betydelse.

I betraktande av att modelleer skapas i Paris, är det föga troligt att kolonialutställningen hållt någon plats åt avstått representanter för de västafrikanska negerstaterna, om vilka Albert Londres berättar att de går alldeles nakna.

Albert Londres är en av tidens mest omtalade franska journalister. Hans skildringar av förhållandena i de franska strålkolonier och i de franska utvalda stälvandande huvudstäder i Buenos Aires har gjort hans namn känt i flera världsdelar.

Och nu har Londres också skrivit en skildring från Frankrikes afrikanska kolonier. Boken heter Ebenholtslandet, Terre d'ébène, och utkom på Albert Michéles förlag (Paris) för ett par år sedan. Den har inte fått utrymna många upplagor — en bok som ger den nationella fållängan så kräftiga stötar kan självfallet aldrig bli populär och det motlagade, som kom Terre d'ébène till del från vissa håll, har antagligen betagit förläggaren lusten att göra längre och skrämt bokhandlarna från att ge den plats i skyffelförren.

Boken hade knappast kommit ut förrän en storm av argt brusade mot den och dess författare, från alla läger regnade anklagelser och förbannelser och hotelser: politiker, veienskapen, jurister och militärer, folk från alla samhällsklasser skyndade till för att stena den ovärdige.

Frankrike har tjuga miljoner svarta underåttå årliga, tretton miljoner i Västafrika, fyra i Centralafrika och resten i de f. d. tyska kolonierna Togo och Kamerun. Franska Västafrika omfattar ett kolonialsträcker sig från Atlantska oceanen i väster till Tschad-sjön i öster. Nord- och sydränerna utgöras av Sahara och Guineabukten. Det är ett landområde på fem miljoner kvadratkilometer. Centralafrika börjar vid ekvatorn och sträcker sig in i hjärtat av det mörka fastlandet.

Detta väldiga rike har Londres genomgått. Hans bok är en skildring från negerns liv, om lute de mossahallas och utnyttjas och utan riktiga en mening till Frankrike att ta upp problemet till lösning och göra slut på likgiltigheten.

Londres skriver som alltid klart och knäppt utan ett spår av misslyckat patos. Det är klart och sakligt reportage, torra, humoristiska, uppriktiga fakta framlagda utan någon pikant tillspänning. Han vill inte människorna till livs men metoden. Det ligger inte någon fast plan, ingen idé bakom kolonisationsarbetet, menar Londres och det finns aldrig några pengar till övers, när det gäller förbättringar som kan komma negerna tillgodo.

Den omedelbara följden av Londres bok var att generalguvernören över franska Västafrika inbjöd två journalister och två parlamentsledamöter att göra en resa genom kolonierna. Man kan ångrotulda gissa sig till vad de fick se. Londres berättar om mönstergården av väikad-

MEETHS

Drick
förmiddagskaffet
hos MEETHS . . .

Gott kaffe, läckra bakelser
och färika kaffebrod av
egen tillverkning.

MEETHS

da, välnärda svarta soldater, som ställer upp i en hast, när en general eller annan inspektionsmyndighet är i anmalkande. Det telegraferas på förhand, så att man kan förbereda sig. I de distrikt, där det pågår väldigt skogsarbete göms de svarta negerna undan och man talar vackert vid uppsyningsmännen, så att de förtiger eländet. Fasaden är i ordning och inspektionen kan börja.

Londres liknar Västafrika vid en fotbollspolis, där negern är bollen och administrationen och affärsmännen de tvångslagen. Negerna är arbetsviljiga och sega, men administrationen utnyttjar dem till arbeten, som översliger deras krafter. Var och en av Västafrikas åtta kolonier har sin egen ekonomiska förvaltning. Inkomsterna består huvudsakligen av skatter (alla negern betalar skatt) och luffavgifter. Det är det Londres anträdde sin resa hade den minsta av kolonierna, Dahomey, en inkomst på över en miljon franc; därav utskades två tredjedelar av governmentet i Dakar. De andra kolonierna inkommer på samma väg.

Det råder alltså ingen penningbrist, men så länge man har tillgång till negerns billiga arbetskraft är det ingen mening i att slösa pengar på maskiner. I Sudan, Haute-Volta och Ebenholtslandet har anlagts bortåt 50,000 km. vägar och varenda smula av det material, som går till att släpas fram till den platsen av negern. Inte en enda lastbil eller ångvägt anskaffades för dessa anläggningar. Det behöves inte, det fanns tillräckligt med negern. Och vägarerna ha också blivit fina.

Negererna finner sig i det tunga arbetet utan att klaga och tack vare det osunda klimatet och den dåliga förflygnaden döer de som flugor. Om de inte lyckas rymma. Under löpningen av tre år rymde nära två och en halv miljon negern över till de engelska kolonierna och längs Ebenholtskusten bör tusentals rymningar i skogarna i byarnas närhet.

Det är inte bara vägarbetet som driver negerna på flykten. Rekryteringen till skogsarbete och till den svarta armén skärmer på många sätt annat värde. Officiellt är slavhandeln upplagd, men rekryteringen till skogsarbete pågår uppenbart. Vårst är det vid Ebenholtskusten. Koloniens guvernör skickar t. ex. distriktsförlätnaren ett telegram, om att herr N. N. som skall driva skogsarbete, har rätt att flytta 300 man. Distriktsförlätnaren säger till sin tokt: gå till byarna och säg hövdingarna att jag behöver trehundra man. Tolken utför sitt uppdrag och hövdingarna hörsamma uppmaningen — de vet att de dyrta får omgående obörsamhet. När arbetarna rymmer och söker tillflykt i närmaste by är det ofta hövdingen som anger dem — det gäller att stå på god fot med myndigheterna.

Väg- och skogsarbete hörar med till avvikta storskräpar från franska Västafrika. Men järnvägbyggena i slavhandeln upplagd, men rekryteringen till skogsarbete pågår uppenbart. Vårst är det vid Ebenholtskusten. Koloniens guvernör skickar t. ex. distriktsförlätnaren ett telegram, om att herr N. N. som skall driva skogsarbete, har rätt att flytta 300 man. Distriktsförlätnaren säger till sin tokt: gå till byarna och säg hövdingarna att jag behöver trehundra man. Tolken utför sitt uppdrag och hövdingarna hörsamma uppmaningen — de vet att de dyrta får omgående obörsamhet. När arbetarna rymmer och söker tillflykt i närmaste by är det ofta hövdingen som anger dem — det gäller att stå på god fot med myndigheterna.

Terre d'ébène är mig veteligt översatt bara till tyska och tyska. Den tyska översättningen heter Schwarz und Weiss och har kommit ut på Agis-Verlag, Berlin.

Pauline Hall.

Ljungen

av Ruth Persson.

Det var barnen Dorg i Ljungen och Herge själva.

Ljungen är en klunga egen på en östra sidan Sjärlar från Pilsåns rånart. De böja sig i ljungen forskning, men trups statiomanshåll ligger en halvtvå meters glugväg närmare än Bultjers, så beförligheten har sin affärer förlagda till och överenskomme om barnens utövning vid trups skolor.

Uppringlingen var Ljungen en allmänning, som ägdes av Frests byalag och användes som betesmark. Någon betydelig ämnan är ett par fördoklor, där några familjer vandrande hade sin utbo, där det var ljungen forskning, men trups statiomanshåll ligger en halvtvå meters glugväg närmare än Bultjers, så beförligheten har sin affärer förlagda till och överenskomme om barnens utövning vid trups skolor.

Uppringlingen var Ljungen en allmänning, som ägdes av Frests byalag och användes som betesmark. Någon betydelig ämnan är ett par fördoklor, där några familjer vandrande hade sin utbo, där det var ljungen forskning, men trups statiomanshåll ligger en halvtvå meters glugväg närmare än Bultjers, så beförligheten har sin affärer förlagda till och överenskomme om barnens utövning vid trups skolor.

Det var tre jordbrukarfamiljer och fyra husmanfamiljer, som hade sin utbo, där det var ljungen forskning, men trups statiomanshåll ligger en halvtvå meters glugväg närmare än Bultjers, så beförligheten har sin affärer förlagda till och överenskomme om barnens utövning vid trups skolor.

Vid stytningen blev endast det ena av jordbrukarna så tilläget, att det gick sig föda hela part dragare ätt ätt runt. Det var tre jordbrukarfamiljer och fyra husmanfamiljer, som hade sin utbo, där det var ljungen forskning, men trups statiomanshåll ligger en halvtvå meters glugväg närmare än Bultjers, så beförligheten har sin affärer förlagda till och överenskomme om barnens utövning vid trups skolor.

Den ene av husmännen hade vid avlyttningen en halvsvan, som han följde fram i tiden blev ägare till det ens av svenska förstora enhälsförlätnare. Det var tre.

Enligt lagfästboken var han den tredje i ordningen av egendomens ägare. Men den hade innehått av fyra före honom. Ty de två sista hade inte skrivit som ägare, utan endast som arrendatorer till den andra i ordningen. Vilken i sin tur för tillfälligt var arrendator till en egenhändig i Tygerup, som sedan han följt jordbruket löstlagt sig på agenturverksamhet och förbyrde en av tusentals ägare i kolonien vid Bultjers.

Många rådde Berg, att också han skulle låta skriva sig som arrendator, istället för ägare. Erlaret föll bland hans barmodsbekanta i Frests rikland med hjälp av hans uppgifter om sin förmögenhetsförhållanden ut åt honom, hur många är det på ett ungefär skulle bli möjlighet för honom att följa sig kvar. Och det blev inte så många. Det var ingen idé i att kasta ut pengar på en lögligt.

Men Berg ville inte. Arrendatorer är en egenhetmare! För, då kunde man ju lika gärna ställa sig som statare.

Det var ett verk, han ville utföra, inte bara ett arbete. Han skulle vara ansvarig jordbrukare. Och Ljungen band med honom som arrendator. Han hade varit lycklig där och trygg. Han hade skulle leva sin barndom där, lyckliga och trygga, menade han.

De voro två. En pojke och en flicka. Flickan var äldst. Hon hade redan

för Norge. Hvalöjeprojektionen är för öket med 30 procent, och Trusten som på förhand hade köpt öften till en förhållande höl pris, reagerade nu och nekade i motta mer, då verdenskönjunkturerna var sviktande, så Trusten vilde brenne inde med hundre tusener fat, hvis den ikke skulle senke sin salgpris för sterkt i forhold til sine vegetabiliske øller. Trusten anmodet derfor hvalfangerne om ikke å fødelegge markedet, hvorefter den norske hvalfangerefor beslutet å legge sin flåte op neste år. Desuten sendte den departementet en skrivelse hvor den frembevæ, at hvalfangten sterkt berøres av Lilleborgkonjeksjonen og anbefalte en godkjennende av denne. Det er således mange interesse som krysser hinanden og gjør spørsmålet om konjeksjon eller ikke konjeksjon så innviklet.

Den 5. Mai får kom Lilleborgsaken og i odelstinget, hvor den skulde avgjøres. Den daværende statsminister Mowinckel innledet med å presisere sin regjeringens syn på den angjeldende konjeksjon, som den anså å være så nyttig for de norske interesser, at den hadde stolt stortingsets bistand for å få gjort den effektiv, efter at truskontrollrådet hadde stemt dens gjennomførelse i høst. Bondpartiets representant Kolstad foretog saken utsatt, men trakk sit forslag tilbake, da statsministeren gjorde kabinetspørsmål på å få den frem nu. Og så begynte en skarp og langvarig debatt, som endte med regjeringens lald ved bondpartiets arbeidernes og 3 av regjeringens partiers egne stemmer.

Bonde-regjeringens beslut: Konjeksjon utan særskilda villkor för margarintillverkningen.

Men dermed var konjeksjonsaken ikke ferdig, nuz for de norske regjering — bondpartiets — med Kolstad som statsminister, som skulde ta sig av dens realitetsbehandling.

De No Fa som efter konjeksjonsmeddelelsen ifjor sommer hadde ervervet sig aksjer i A/S Lilleborgs fabrikker, hadde imidlertid nu solgt så mange av disse, at de ikke trengte konjeksjon för å bringe sine truskinteresser i løftige former. Men dermed bortfalt også de forpliktelser som hadde kunnet beskytte norsk produksjon og norsk arbeidsliv. Efter en lengere realitetsbehandling i stortinget blev avgjørelsen den 22. juni jald i regjeringens hånd med en anmodning om å varelta landets interesser. 10. juli kom så meddelelsen om, at regjeringen hadde gitt konjeksjonen på de samme betingelser som den förrige regjering, men uten margarineroverenskomsten, som nu var bortfaldt.

Om konjeksjonen er nyttigt med eller uten margarineroverenskomsten er jo en skönsvack, och om den nu realiserer overenskomsten og bytte av regjering, som jo var resultatet av denne kamp, vil gavne landets interesser, vil da fremtiden vise.

22. juli 1931.

Anne Halvorsen.

"Har alla betingelser att slukas av damer i alla åldrar"

skriver

SVENSKA DAGBLADET

OM

Netta Muskett's

SUCCÉS-ROMAN

»Askungen

fjorton dagar»

I varje bokhandel

FAHLCRANTZ & Co

Rysk revolutionsfilm.

En rysk revolutionsfilm i våras och en rysk revolutionsfilm på höstens första program — det ser ut som om Sturebiografen hade för avsikt att uppgylla den trogna k. huvudsatsbefolkningen. Den förra filmen var Pudovkins *S:t Petersburgs sista dagar*, den senare Eisensteins *Dagar som skakade världen*, båda några år gamla. Jämförelsen mellan de båda mästarens regisseringar utfaller denna gång till Pudovkins föred. Han har lått det lastade greppet om Imen Eisenstern har — givetvis medvetet men inte helt till förlöd för den konstnärliga verkan — åkat motgångens snabba scenväxlingar till ett alltför heftigt, febrilt furiosismått. Han har vidare i motsats till Pudovkin undvikit att arbeta med en »hjaltes» eller en grupp, omkring vilken händelserna samlas sig. Massan, den bolsjeviska massan, är hjälten och den ställige segern. Till och med Lenin — ett utmärkt, intensivt porträtt — skymtar endast vid ett par tillfällen personligen, varefter texten skildrar hans mått över folket.

Filmen, hur smärkt den i många avseenden är, visar också avagheten i rysk film över huvud. Eller rättare sagt: dess propagandas är lagd för en mera stiftad, en mera utvald, en mera politisk folkpsyke än vår någonsin träga psyke. Allhöf konstruerat utsmållt till exempel alla kommunistrevolutioner som depraverade kritik, alla revolutionärer som stolta, stättiga praktkarlar och praktlivnörer. Eisenstein skjutet här över mått så till vida, att oktoberrevolutionen

förelägar att ha varit nästan en barnisk, så omklinga som Kerenski och hans troga framställas. Psykologin är ypperlig i sitt slag, men den moraliska klassificeringen avlöst gode och absolut onde, verkar i längden oberdligt och tröttnande. När, liksom i andra revolutionära ryska filmer, framträdde statyerna, de gamla monumenten från tsarregimen, eller i skildringens förgång. Motståndningen mellan dessa pompösa föreläsningar i åd åren och den kvävande, trängande massan är nästan mera verkningsfull än det nysensniska skandaliserandet av fördarnarna. Av tsarregimen ha bolsjeviska ämnestagare tagit i arv världsliga förmålliser, vilka ge dem störtatade möjligheter till häder, såsom när en liten proletärrabb stöt inlumsar på tsarsens tron. För att inte tala om Vinterpalatet och stormningen av detta, som är filmens höjdpunkt och avslutning.

Med ovan gjorda anmärkningar kan *Dagar som skakade världen* utan vidare rekommenderas. Rysk film är ändå alltid rysk film, konstnärligt överlägen den mest europeiska och amerikanska och samtidigt väldigt agitatorisk. Det fört är i hög grad en följd av det senaste regisserings-hövdjövden har skapat filmen med sin förtrodda matte, en ny stilt, med tre på filmen måkt att tänka och väcka människor — inte som en kapitalistisk regimist med konstnärligt öfverkommande berättningar, hur filmen skilt göms så menligt populär som möjligt för att ge så stora intäkter som möjligt.

N. B.

SVENSKA GLASMAGASINET i Konserthuset. säljes De Svenska Kristallglasbrukens och Orrefors Bors väldande tillverkningar till brukens egna priser. Kungl. Hovt.

Den revolutionära kvinnosaken.

(Fors. fr. sid. 1).
kast i samhället, medan det kvinnliga könet — kvinnogruppen — intar ställningen av lägre kast, kan ett rättvisat och fruktbart samarbete för gemensamma mål inte komma till stånd. Det är ömsesidigt självberedande ett förespegla sig någonting sådant. Det går inte att blunda för det faktum, att denna kastindelning faktiskt existerar. Den går tvärsigenom alla sociala skikt. Därför är det oriktigt att påstå, att intressegränsen inte går mellan könen. Kvinnor av olika samhällsklasser har givetvis motsatta intressen, men de som stors representanter har de ett stort gemensamt intresse. (Horisontal) är samhället uppdelat i en mängd intressegrupper, men vertikalt uppdelas det i två könskaster, av vilka den arbetslösa är härskarkasten. Det får arbetarkvinnan missans kända lika väl som hennes lärda syster professor. Mannen har naturligtvis inte en så tydlig kännning av kastindelningen — eftersom det är han som flyter ovanpå.

I kampen mot fördomar och reaktionära krafter är det *könsbestämda kasväsendet* det första hindret, som måste nedslås, innan man går vidare. Kvinnokastens moraliska etterblivenhet, dess viljesvaghet och primitiva konservatism har redan blivit en fara för mänskligheten. Krigen, som mejlar ner kvinnornas barn, understrykas av dem; ett ekonomiskt system, som pålägger kvinnor den treubblå bördan av lastdjur, husmodrar och barnafödelskor och läter en del av samhällets barn förvina i brist på luft, ljus och tillräckligt föda och förlåsa i brist på uppfostran — detta system upprätthålls genom kvinnornas passiva medverkan; osunda sexuella förhållanden kan bestå tack vare den stora kvinnomassans primitivitet. Att vika denna massa till medvetande om

sitt förnedringstillstånd, att väcka den till insikt om sitt köns ansvar och uppgifter, till en känsla av sitt köns värdighet — det är den kvinnliga könskampens innebörd. Detta kastuppror berede omfattas med sympati och intresse av alla radikala människor, såväl män som kvinnor. Det är inte ett uppror mot männen såsom män, det är uppror mot männen såsom härskarkast. Det är i lika hög grad ett uppror mot de kvinnor som uppstår härskarkastens ideologi och därigenom desavouerar sitt eget kön.

Därför är könskampen inte blott motiverad, utan nödvändig. Det har också kvinnosaken från första stunden varit medveten om. Vi vore inte där vi nu är, om inte kvinnosaken gått i könskampens riktning. En samhällsgrupp som inte själv kräver sina rättigheter, får aldrig några — är helt enkelt inte mogen för dem. Könskampen är sålunda ingenting nytt i kvinnofrigörelsens historia. Det nya är könskampens klart revolutionära inriktning. I motsats till d:r Beskow och många andra anser jag, att *kvinnofrigörelsen nu nått sitt revolutionära stadium*. Ordet *revolution* avskräcker många. När man talar om kvinnornas revolution, får många visioer av blodiga tumult och dödsbataljoner. Så färligt är det nu inte. Det kan bl. a. vara så att dra sig till minnes, att många reformer kostat mänskligheten mera blod än vissa revolutioner.

Evolution och revolution upptar så ganska allmunt såsom två motsatta utvecklingsfaktorer, av vilka man har att välja den ena eller den andra. Jag kan inte förena mig om en sådan uppfattning. Den synes mig vara alltför abstrakt. För mig står det klart att de revolutionsteoretiker har rätt, vilka upptar evolution och revolution som olika stadier av ett kontinuerligt utvecklingsförlopp. Låt oss tänka på någonting så idylliskt som ett hönsägg. Det får oss bäst hur livet arbetar. Hönan ligger och ruvar — evolutionen, den organiska förändringen är i gång inom ägget. Men när tiden är inne, sker revolutionen: kycklingen bryter sig ut ur sitt skall! Det våldsamma ingreppet är nödvändigt för att den påbörjade förändringen skall kunna fullbordas. Om man nu, av fruktan för revolutionens förödande verkningar, hindrade dess verkställande, skulle man visserligen lyckas bevara skalet helt — men kycklingen skulle dö. Det nya livet skulle förkvas av traditionen, trots alla reformförändringar.

Med detta exempel för ögonen inser man lätt oöhlbarheten i d:r Beskows resonemang, då han ställer upp en på reformväg skapad »laglig-kontinuerlig» förändring som en motsats till den revolutionära. Den senare är *fullföljandet* av den förra. Reformerna är detalj- och formförändringar inom ett visst system, revolutionen är den slutliga förändringen av hela systemet — genombrottet.

Det gäller således inte att välja det ena eller det andra, det gäller att avgöra, huruvida det revolutionära genombrottets tid är inne. Enligt min mening är kvinnosaken mogen för ett sådant genombrott. På den gamla vägen kommer den inte längre fram. De formella rättighe-

terna är i viss utsträckning lagligen garanterade, men kvinnokastens maktlöshet hindrar kvinnan att tillgodogöra sig dem.

Den nya kvinnan vill och måste fram! Den kvinna, som den moderna tiden så att säga ruvat på, och vars tillblivelse reformerna syftat till. Hon vill födas. Sådan är situationen. Och märk väl, hon måste själv krossa det skal av opinion och sedvänjor som omsluter henne. När detta skett, men inte förr, kan hon tråda ut i livet som en självständig makt.

Härv torde framgå, att jag ingalunda underskattar de resultat den icke-revolutionära kampen för kvinnans frigörelse vunnit, då jag nu förutspår en revolutionär inriktning. Jag har därmed endast gjort gällande, att kvinnosaken sått sitt stora genombrottsstadium.

D:r Beskow har velat bevisa motsatsen. Han gör gällande, att frigörelsen automatiskt kommer att fullbordas i kraft av de reformer som vidtagits. Jag vet mycket väl att denna uppfattning företrädes av flertalet — även av flertalet kvinnor. D:r kvinnorna äger absolut majoritet inom väljarkören, anser man det uteslutet, att kvinnorna som grupp i längden skulle kunna undertryckas.

Man behöver inte länge begrunda ett sådant påstående för att inse dess hållbarhet. Om arbetarklassen ägde absolut majoritet inom parlamentet — vad skulle det gagna den, om denna majoritet inte var klassmedveten? Vad gagnar det kvinnosaken, om kvinnorna äger en aldrig så stor majoritet, när denna majoritet inte är könsmedveten — inte föredrär sitt köns ideologi, inte kämpar för att förverkliga kvinnokönetns livsvärde? En levande, kampberedd minoritet vore då mycket bättre än en sådan död majoritet.

Samma felslut gör man sig skyldig till, om man i likhet med d:r Beskow påstår, att en kvinnlig professor eller stationsinspektör, som inordnar sig i det existerande samhället, inte för den skull underordnar sig det manliga herraväldet. »När Hjalmar Branting som ensam socialist föras gången tog säms i riksdagen, innebar det då att han underordnade sig den borgerliga riksdagsmajoriteten?» frågar d:r Beskow. Nej, det gjorde det inte, svarar jag, ty Hjalmar Branting företrädde en klassmedveten grupp. Han var i den borgerliga riksdagen den revolutionära arbetarideologins företrädare. Om våra kvinnliga samhällsfunktionärer skulle stå i liknande kampställning till det samhälle, där de som könskast tillhör de undertryckta och mindervärda, om de i sin sociala verksamhet skulle föredrär sitt köns revolutionära ideologi — ja, då skulle ingen tala om att de underordnade sig det manliga herraväldet. Men i själva verket är det så, att de med ämbetsinriktningen vanligen också tar på sig den härskande ideologins bekväma klädning.

På vilket sätt skulle spårvaruskonduktören, stationsinspektören och professorn »ungerna som kvinnor» i samhället, frågar d:r Beskow med många ironiska frågetecken. (Han förenklar problemet genom att sätta likhetstecken mellan samhälle och yrke — men det är väl ändå lite för enkelt?) På det sättet, svarar jag, att de utnyttjas i sin personliga ställning, sin yrkesautoritet, sin sociala position till att stärka hela sitt köns ställning, till att *utvidga och konsolidera*

leda kvinnomakten i samhället. På samhällslivets olika områden — socialt, politiskt, ekonomiskt, sexuellt etc.

Jag inser mycket väl att en sådan tankelag är främmande för d:r Beskow. En man kan aldrig på allvar tänka till slut en sådan tanke som *kvinnor aktivt* — ytterst få kvinnor har haft mod att göra det. Och ändå finns det ingen annan väg för den nya kvinnan. Det har aldrig funnits någon annan väg för den som vill upp.

Så länge kvinnorna som kast saknar maktesurser — och dessa saknas givetvis så länge som kvinnligt medvetande och kvinnlig solidaritet saknas — kommer det könsbestämda kastväsendet att bestå. Och kvinnorna som massa att förbli de hållningslösa papegojer de är — det bästa tänkbara materialet för reaktionen att arbeta med. Men lyckligtvis finns det redan nu bland kvinnorna en revolutionär elit, en förtrupp, som är medveten om sitt köns historiska uppgift och fast besluten att skapa en ny maktstruktur i det politiska och sociala livet — kvinnomakten. Det behövs inte mera än en sådan förtrupp. Den kan genom hänsynslöst utnyttjande av sina chanser tvinga massan att följa de revolutionära parollerna. Den kan i sina tidningar och organisationer igångsätta en medveten kampanj mot könets förärdare, pricka dem ut utesluta dem ur den kvinnliga gemenskapen. På det sättet kan solidaritet skapas. Så har arbetarnas fackföreningar handlat, så kommer i framtiden kvinnornas internationella fackföreningar att handla. På den vägen kan den *Kvinnornas international* skapas, som ensam garanterar kvinnomakt.

Det skulle vara bra underligt, om inte krigen omöjliggjorts, de sociala orätsvorna mildrats och de sexuella förhållandena rensats, när den internationalen fått utöva sin makt.

Hagar Olsson.

Ny fredstidskrift:

Mellanfolkligt samarbete

Informationsbyrån »har all helar av sin tidningsriktning introduktionssystemet.

Social-Demokraten.

»Ett initiativ som detta måste påverka intresset och utösa i vida kretsar.»

Sv. Morgonbladet.

»Det vore önskvärdt, att den kunde tränga ut i vida kretsar av vårt folk... den värdelösa och billiga läsning som den erbjuder.»

Karlstads-Tidningen.

»...utmärkt och väl dokumenterad uppsatser... en stor uppgift att följa.»

Arbetet

Under år 1931 utkomna 5 nummer.

Pris kr. 4.— för år 1931.

Prenumeration kan ske genom posten eller genom insättande av prenumerationsbeloppet i Informationsbyråns postgirokonto nr. 50990.

Nya Broschyrer:

ERIK SJÖSTRAND: Arbetets internationala reglering. Kr. 1.50.

HENDRIK DE MAN: Socialismen och nationalfasismen. 65 öre.

Informationsbyråns förfrågor och mellanfolkligt samarbete.

Lilla Nygatan 4, Stockholm. Tel. 138 09.

Vår Bostad

Den absolut mest lämpliga enrumsmöbelen för Eder är vår modell

P. M.

bestående av Byff, komb. Skåp, ovalt Boed, 4 st. Stolar och 2 st. Fästlärer av ek med pol. björkfinn. Ett gediget mod. utförande. OBS! Det låga priset 628 kr.

Se den i vår utställning.

Kredit kan ordnas.

Pettersson & Mentzings Möbelfabrik Gamla Brogatan 17

Liberty

Birgerjarlsgratan 44 - Telefon 9344

Specialité:

Belysningsarmatur och lampskärmar i pergament.

Skisser utföras kostnadsfritt.

Originalna presentartiklar.

Handarbetets Rit- & Mönsteraffär

Biblioteksgatan 9 - Tel. N. 69 45

Alla slag av material som tillhör en välortad Tapiseri- affär ständigt på lager, såsom: Silke, Garner, Linne m. m. Ritningar och monteringar utföres väl och billigt.

Hydrox

ger Eder vackra, tvättbara, hygieniska parketgolv.

Ring oss för närmare upplysningar.

A.-B. HYDROX
Tel. 61 01.

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48-42. Mottagningstid 10-12.

EXPEDITION:
Telefon 182 43.
Konstfärdig kl. 10-12 i. m., 1-4 e. m. Postgiron 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.—, kvartal kr. 1.50. Lösnamnet 15 öre.

ANNONS-PRIS:
1 text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1931
Zetelund & Tjelander Boktryckeri A.-B.

goddag mormor — mor har gått till kooperativa

— Ja, Ja, där handlar mormor också en mängd är tillbaka. När mormor började, var kooperativa inte så stort. Men att det redan då hade nytta med sig att köpa där, det lärde jag mor, när hon var flicka. Nu går snart var tredje hustru dit och handlar. Och flera äro ökar hela rörelsen medlemmantal med lika många familjer som det finns i Malmö.

Det låter som en saga men kommer sig därav, att ständigt alltför läsa nyttan av rådet:

gör pengarna dryga — köp kooperativt